

P. Mauro-Giuseppe Lepori OCist

Thẩm quyền và Tự do

Đề xuất một hành trình hoán cải

Để hiểu đâu là ý nghĩa của việc thực thi trách nhiệm trong Giáo Hội và trong môi trường đan tu mà không có sự lạm dụng quyền bính và lương tâm, thật là hữu ích để đào sâu đề tài này trong chiều kích tích cực cũng như tiêu cực của nó. Và cũng để hiểu rằng, nếu có những hình thức lạm quyền nơi các Bề trên cũng như nơi các cộng đoàn chúng ta, thì giải pháp cho vấn đề đó là cần một sự hoán cải hơn là một sự sửa lỗi. Thông thường, chúng ta tìm cách sửa đổi những hành vi sai trái mà không phân biệt sự hoán cải là cần thiết cho cá nhân, cho cộng đoàn hoặc tình trạng được sửa đổi. Ngược lại, với Chúa Kitô, khi Ngài đến để sửa lại tình trạng của nhân loại, Ngài đề nghị một hành trình hoán cải, hành trình hoán cải để đi theo Ngài.

Điều này thật quan trọng, cần phải hiểu nó. Tôi nghĩ, dù chúng ta đảm nhận ở vị trí nào của sứ vụ mục tử, thì tất cả chúng ta cần có kinh nghiệm này, rằng bất cứ sự cố gắng sửa lỗi nào mà không có hành trình hoán cải, thì nó mãi khô cằn, không sinh hoa trái, không thay đổi được gì, và còn có nguy cơ làm cho tình trạng trở nên tồi tệ hơn. Cố gắng muốn sửa đổi người khác, nhưng không đề nghị một hành trình hoán cải là đối lập với nguyên lý nền tảng mà Đức Thánh Cha Phanxicô trình bày trong Tông huấn *Evangelii Gaudium*: Điều quan trọng là bắt đầu những tiến trình của sự sống hơn là chinh phục các không gian quyền lực.

Chúng ta cùng đọc lại đoạn văn này của Tông huấn: “Một trong những tội lỗi, đôi khi được thấy trong hoạt động chính trị xã hội, là dành đặc quyền cho không gian quyền lực thay vào vị trí của thời gian tiến triển. Việc ưu tiên cho không gian quyền bính dẫn đến sự đảo điên để giải quyết tất cả trong thời điểm hiện tại, là tìm kiếm quyền bính và việc tự khẳng định mình. Điều đó có nghĩa là ngưng kết tất cả mọi tiến trình và khiến chúng phải dừng lại. Ưu tiên dành thời gian nghĩa là quan tâm đến những tiến trình hơn là sở hữu không gian. Thời gian xếp đặt những khoảng không, chiếu sáng và biến chúng thành những mắt xích để thặng tiến không ngừng, và không quay ngược lại. Điều đó nói đến việc ưu tiên cho những hành động làm sản sinh ra những năng động mới trong xã hội và thu hút sự tham gia của nhiều người và nhóm khác, những người sẽ thúc đẩy họ tiến lên cho đến khi chúng sinh hoa trái trong những sự kiện lịch sử, không phải lo âu vì có niềm tin rõ ràng và kiên cường” (EG 223).

Khi tôi phân tích những tình trạng lạm dụng quyền bính và lương tâm, chúng đều dẫn đến một sự khủng hoảng cực độ, như một cục ung nhọt bị vỡ tung. Tôi không thấy khó khăn để nhận ra, ở cấp độ cá nhân hay cộng đoàn, điều mà Đức Thánh Cha mô tả ở trên về tình trạng của toàn xã hội. Điều cũng thường xảy ra là ngay cả trong các đan viện, có những cá nhân “tìm cách chiếm hữu không gian quyền bính và tự khẳng định mình”. Điều đó đối chọi lại với các tiến trình, là điều làm sinh trưởng sự sống một cách

tiệm tiến trong cộng đoàn, và cả trong lĩnh vực kinh tế. Việc cần thiết, đó là tiến trình của sự hiệp thông, của sự phục vụ lẫn nhau, của sự khiêm nhường khẳng định người khác hơn là chính mình.

Sự nguy hại được tiên kiến trong Tin Mừng

Về điều này, trước Đức Thánh Cha, tất cả truyền thống đan tu đã nói cho chúng ta, Tu Luật thánh Biển Đức, nhưng trên hết và vượt qua tất cả, đó là Chúa Giêsu, Ngài đã nói cho chúng ta trong Tin Mừng.

Cần chú ý đến điều Chúa Giêsu nói, khi Ngài đề cập đến thẩm quyền và quyền bính trong cộng đoàn kitô hữu; liền đó, Ngài cảnh báo về mối nguy hại khi lạm dụng nó: “Bởi thế, anh em hãy sẵn sàng, vì chính giờ anh em không ngờ, thì Con Người sẽ đến. Vậy ai là người đầy tớ trung tín và khôn ngoan mà ông chủ đã đặt lên coi sóc gia nhân, để cấp phát cho họ đúng giờ đúng lúc? Phúc cho đầy tớ ấy, nếu chủ về mà thấy anh ta đang làm như vậy. Thầy bảo thật anh em, ông sẽ đặt anh ta lên coi sóc tất cả tài sản của mình. Nhưng nếu tên đầy tớ xấu xa ấy nghĩ bụng: “Còn lâu chủ ta mới về”, thế rồi anh ta bắt đầu đánh đập các đồng bạn, và chèn chèn với những bọn say sưa, chủ của tên đầy tớ ấy sẽ đến vào ngày hăn không chờ, vào giờ hăn không biết, và ông sẽ loại hăn ra, bắt chung số phận với những tên giả hình: ở đó, người ta sẽ phải khóc lóc nghiêng răng” (Mt 24,44-51).

Dưỡng nuôi và hướng dẫn

Khía cạnh đầu tiên làm cho mọi trách nhiệm trở nên bi kịch, dù ở cấp độ nào, là viễn cảnh cánh chung, trong đó nó được uỷ thác và đòi hỏi. Chúa Giêsu yêu cầu chúng ta sống điều đó trong sự canh thức chờ đợi Con Người đến. Bất cứ ai nhận được quyền bính trong Giáo Hội, trước hết, người đó không được gọi để nghĩ đến *không gian* mà quyền bính được thực thi, nhưng là *thời gian* được xác định bởi sự đến bất ngờ của Chúa Kitô. Thẩm quyền phải được sống bằng cách “sẵn sàng” đón nhận Con Người đến để kiện toàn vũ trụ và lịch sử. Sự “sẵn sàng” này là một sự chú tâm hoàn toàn, không giới hạn vào việc chỉ ngước nhìn trời cao để chờ đợi Chúa Kitô đến, giống như các Tông đồ xưa khi Chúa về trời: “Hỡi những người Galilê, sao còn đứng nhìn trời? Đức Giêsu, Đấng vừa lìa bỏ các ông và được rước lên trời, cũng sẽ ngự đến y như các ông đã thấy Người lên trời” (Cv 1,11).

Trong dụ ngôn mà chúng ta vừa đọc ở trên, Chúa Giêsu nói một cách rõ ràng về cái gì chúng ta cần chú ý chứ không phải là nhìn lên mây xanh: “Vậy ai là người đầy tớ trung tín và khôn ngoan mà ông chủ đã đặt lên coi sóc gia nhân, để cấp phát cho họ đúng giờ đúng lúc? Phúc cho đầy tớ ấy nếu chủ về mà thấy anh ta đang làm như vậy!” (Mt 24,45-46).

Người tôi tớ được đặt làm đầu các người người phục vụ “để cấp phát cho họ lương thực đúng giờ ấn định”.

Hình ảnh này, dường như có vẻ thuộc về trần thế. Ngay cả Phêrô, người được đặt vào vị trí đứng đầu các Tông đồ, nghĩa là người có thẩm quyền cao nhất của Giáo Hội, vào lúc đỉnh điểm của ơn gọi, đã không được Chúa Giêsu phục sinh giao phó cho nhiệm vụ nào khác ngoài điều này:

«Khi các môn đệ ăn xong, Chúa Giêsu nói với ông Simon Phêrô: "Này anh Simon, con ông Gioan, anh có mến Thầy hơn các anh em này không? Ông đáp: "Thưa Thầy có, Thầy biết con yêu mến Thầy". Đức Giêsu nói với ông: "Hãy chăm sóc chiên con của Thầy". Người lại hỏi: Này anh Simon, con ông Gioan, anh có yêu mến Thầy không?" Ông đáp: "Thưa Thầy có, Thầy biết con yêu mến Thầy". Người nói: "Hãy chăn dắt chiên của Thầy". Người hỏi lần thứ ba: "Này anh Simon, con ông Gioan, anh có yêu mến Thầy không?" Ông Phêrô buồn vì Người hỏi tới ba lần: "Anh có yêu mến Thầy không?" Ông đáp: "Thưa Thầy, Thầy biết rõ mọi sự; Thầy biết con yêu mến Thầy". Đức Giêsu bảo: "Hãy chăm sóc chiên của Thầy"» (Ga 21,15-17).

Chúa Giêsu nói điều đó liền sau khi cho các môn đệ ăn: "Khi đã cho các môn đệ, Chúa Giêsu nói với ông Phêrô...". Chúa Giêsu đã chuẩn bị cho các môn đệ một bữa ăn với cá, và sau đó là cá của các ông mang đến nhờ vào phép lạ về sự hiện và lệnh truyền của Đấng Phục Sinh (x. Ga 21,1-14). Chính trong bữa tiệc Thánh Thể này, Chúa Giêsu hỏi Phêrô về tình yêu của ông, tình yêu đó có hoà nhập vào trong Tình Yêu hiến dâng của Ngài trên Thánh giá để trao ban sự sống cho chính Phêrô và cho tất cả mọi người. Và trong bữa tiệc Thánh Thể này, Chúa Giêsu đã ban cho Phêrô và cho Giáo Hội sứ vụ *chăn giữ* đoàn chiên. "Chăn giữ" trước hết là nuôi dưỡng, mang của ăn cho đoàn chiên, là bận tâm để tìm kiếm đồng cỏ; để trên những đồng cỏ đó đoàn chiên được gặm cỏ non và uống nước trong lành.

Điều đó đã được Thánh vịnh 22 nói tới:

"Chúa là mục tử chăn dắt tôi:
tôi chẳng thiếu thốn gì.
Trên những đồng cỏ xanh tươi, Ngài cho tôi được nghỉ ngơi,
và dẫn tôi đến những dòng nước bình an.
Ngài làm tươi mới tâm hồn tôi,
Ngài dẫn tôi đi trên nẻo đường ngay chính
vì danh thánh của Ngài. (...)
Ngài dọn sẵn cho tôi bữa tiệc
ngay trước mặt quân thù.
Đầu tôi, Ngài xúc đượm dầu ô liu
ly rượu tôi đầy tràn chan chứa" (Tv 22,1-5).

Trong ba lần nói về "Chăn giữ!" mà Đấng Phục Sinh đã hỏi thánh Phêrô, Tin Mừng sử dụng hai động từ Hilạp: *boskō* (Ga 21,15.17) và *poimainō* (Ga 21,16). Động từ thứ nhất ngụ ý nói đến việc "cung cấp đồ ăn" cho đoàn chiên. Động từ thứ hai, dường như đề cập nhiều đến nhiệm vụ tổng quan về việc "chăn giữ" đoàn chiên, nghĩa là hướng dẫn, canh giữ, bảo vệ, nhưng phải luôn luôn cấp phát của ăn tươi mới cho chúng. Nhưng tại sao ở đây, người ta nói đến việc chăn dắt đoàn chiên là hướng dẫn nó, thay vì dẫn dắt nó đến các đồng cỏ non và suối nước trong như trong Thánh vịnh 22 đã nói?

Mọi vai trò mục tử và mọi thẩm quyền trong Giáo Hội, được trao ban từ Chúa Kitô để chăn dắt đoàn chiên, đều luôn luôn hàm chứa nhiệm vụ nền tảng đó là nuôi dưỡng chiên con, chiên mẹ và tất cả đoàn chiên, để chúng được sống, được lớn lên, để chúng có thể sinh sản phong nhiêu, và đến lượt chúng, chúng cũng biết chăn giữ và hướng dẫn những đoàn chiên khác.

Vài trò thiết yếu của mục tử (dù là đàn ông hay đàn bà), đó là nuôi dưỡng đoàn chiên để chúng có đời sống no đầy.

Chúa Giêsu nói về điều đó trong chương 10 của Tin Mừng thánh Gioan: “Tôi là mục tử nhân lành. Mục tử nhân lành trao ban chính sự sống mình cho đoàn chiên” (Ga 10,11). Ngài trao ban như thế nào? Ngài đã trở nên Bánh sự sống, trao ban chính Thân Mình Ngài và đổ Máu của Ngài ra làm của ăn của uống cho đời sống vĩnh cửu (x. Ga 6).

Bánh chính là Lời của Thiên Chúa

Ân ban bí tích này của Chúa Kitô không phải là rượu bánh thông thường, mà là Ngôi Lời Thiên Chúa đã mặc lấy xác phàm (Ga 1,14). Thật vậy, như chính Chúa Giêsu nhắc nhở cho ma quỷ để chống lại sự cám dỗ của nó: “Người ta sống không chỉ nhờ cơm bánh, nhưng còn nhờ mọi lời miệng Thiên Chúa phán ra” (Mt 4,4). Lời này được lấy từ sách *Đệ nhị luật*. Ở đó, ông Môsê giải thích rằng ngay cả ân ban man-na như lương thực nuôi sống thể xác, mà Thiên Chúa ban cho dân Ngài là để dẫn đưa và dưỡng nuôi dân chúng bằng lời Thiên Chúa: “Ngài đã bắt anh em phải cùng cực, phải đói, rồi đã cho anh em ăn man-na là của ăn anh em chưa từng biết, ngõ hầu làm cho anh em nhận biết rằng người ta sống không chỉ nhờ cơm bánh, nhưng còn nhờ mọi lời miệng Đức Chúa phán ra” (Đnl 8,3).

Bánh Lời Chúa nuôi dưỡng và hướng dẫn dân Chúa, để đặt họ vào sự phục vụ cho việc lắng nghe Lời Chúa là Ngôi Lời Thiên Chúa chính là Chúa Kitô, là Tin Mừng. Ngài là Mục tử đích thực chăn giữ đàn chiên, nuôi dưỡng, hướng dẫn, bảo vệ và giải phóng nó. Vì điều đó, khi nảy sinh sự mâu thuẫn trong cộng đồng Kitô hữu về việc phân phát của ăn vật chất, lập tức các Tông đồ hiểu rằng việc cần thiết chính yếu dành cho họ là trao ban Bánh Lời Chúa: “Thật là không đúng nếu chúng tôi bỏ việc rao giảng Lời Thiên Chúa để lo phục vụ bàn ăn” (Cv 6,2).

Điều thú vị cần chú về các Phó tế, họ được thiết lập để phục vụ bàn ăn. Thừa tác vụ này cốt yếu không chỉ dành vào việc phục vụ thực tiễn này, mà luôn luôn là phục vụ Lời Chúa, rao giảng, dạy giáo lý, làm chứng công khai. Gương mẫu về điều đó là thánh Stêphanô, ngài đã biểu lộ một cách rõ ràng rằng cả các Phó tế, trước hết phải là người rao giảng về Lời Chúa và trao ban sự sống của mình cho đoàn chiên.

Tôi không thể đào sâu chủ đề này như nó đáng, nhưng tôi muốn nhấn mạnh rằng, nếu chúng ta muốn hiểu cách thức chúng ta được kêu gọi để thi hành trách nhiệm mục tử trong các cộng đồng và Tổng Dòng chúng ta, dù ở cấp độ nào, và nếu chúng ta muốn biết làm cách nào để tránh, hoặc sửa chữa những lạm dụng quyền lực, thì điều quan trọng chúng ta phải tập trung vào khía cạnh này. Nếu thẩm quyền trong Giáo Hội nhằm mời gọi để chăn giữ đàn chiên, nuôi dưỡng, hướng dẫn các anh chị em mình, thì chúng ta không được quên rằng sứ vụ này là để phục vụ Chúa Kitô và Giáo Hội. Một các thiết yếu, là phục vụ Lời Chúa. Lời đó nuôi dưỡng tâm hồn con người và hướng dẫn người ta trên đường ngay nẻo chính.

Trong nhiều dịp, tôi đã lặp lại lời cuối cùng mà Viện phụ Godefroy ở Acey đã nói với tôi trước khi rời căn nhà nghỉ mát ở miền núi Hauterive để đi du ngoạn bằng xe đạp trên vùng núi. Ở đó, ngài đã mất vào chiều ngày 3 tháng 8 năm ngoái. Ngài đã đến gặp tôi và một anh em khác ngày hôm trước và ở lại với chúng tôi suốt tuần đó. Như tôi đã kể, vào thời điểm ngài rời đi, tôi đang vẽ bức tranh sơn mài về người mục tử đang rao

bước quanh đàn chiên của mình. Ngài cúi xuống nhìn, và tôi đã nói với ngài, bức tranh sẽ chẳng hoàn thành được, vì có điều gì đó làm tôi không ưng ý về tỷ lệ giữa người mục tử và đàn chiên. Ngài đã nói với tôi, giống như lời cuối của ngài: “Không, cái đó không sao cả. Nhưng cần phải biết hướng đôi tai để lắng nghe đàn cừu!”

Từ khoảnh khắc đó, tôi không thấy mệt mỏi để suy đi nghĩ lại lời khuyên này. Tôi hiểu rằng điều đó ngụ ý đến nhiệm vụ căn bản mà thánh Biển Đức trao cho Viện phụ đan viện. Mới đây, tôi đã nhắc lại điều đó trong bài giảng lễ Chúc phong Viện mẫu đan viện Seligenthal:

«Thánh Biển Đức hoàn toàn ý thức rằng việc phục vụ đầu tiên của quyền bính là việc phục vụ Lời Chúa, không ngừng cố gắng chiếu sáng cho anh chị em như ánh sáng chiếu soi bước chân trên hành trình dẫn chúng ta đến cuộc sống đời đời. Thật vậy, trách nhiệm của Bề trên là điều sẽ phải trả lẽ trước tòa Chúa Kitô khi Ngài đến. Trách nhiệm đó là giáo huấn anh chị em mình biết lắng nghe tiếng gọi của Ngôi Lời, tiếng nói của Chàng Rể vào trong sự thông hiệp với Ngài.

Thánh Biển Đức viết trong chương 2 của Tu Luật rằng: “Viện phụ không được dạy dỗ, thiết định hay truyền khiến gì ngoài huấn lệnh của Thiên Chúa; những xếp đặt và giáo huấn của Viện phụ trên hết phải thấm vào tâm hồn môn đệ như men công chính của Thiên Chúa. Ngài phải luôn luôn nhớ rằng, trong ngày phát xét kinh khiếp của Thiên Chúa, những hành động của ngài sẽ được thẩm định qua hai điều này: là giáo huấn của ngài và việc vâng phục của môn đệ” (TL 2,4-6)

Sự vâng phục của các môn đệ trước khi “làm” thì phải là “lắng nghe”. Tầm nguyên từ ngữ gọi lên cho chúng ta một ý nghĩa rất hay về thuật ngữ “*ob-audire*: vâng phục”. Vâng phục là một sự chú tâm lắng nghe, bao hàm sự tự do và quyết định bằng tất cả trái tim. Không có sự lắng nghe này, thì thật khó để có thể đi theo Chúa Kitô bằng tất cả tâm hồn, nghĩa là không chỉ hình thức bên ngoài, mà với tất cả hiện thực của nó, và với chính nó» (Lễ Chúc phong Viện mẫu Christiane, đan viện Seligenthal, 19.08.2023).

Môi trường của thẩm quyền và sự tự do

Hiện diện có ý thức là điều thánh Biển Đức nhắm cho các nam nữ Bề trên của đan viện, nghĩa là có trách nhiệm trước sự phán xét cuối cùng của Thiên Chúa về “giáo huấn của mình và việc vâng lời (nghĩa là lắng nghe) của các môn đệ” (TL 2,6). Điều này có nghĩa là cần có ý thức về thẩm quyền trong Giáo Hội, không phải kỉ luật là yếu tố tiên quyết, mà là cách hoạt động tốt, trật tự của các cá nhân trong cộng đoàn. Một cách thiết yếu, đó là sự tự do của họ được thu hút bởi Thiên Chúa để thiết lập tình bằng hữu với Ngài. Trách nhiệm chính yếu của chúng ta không phải là kỉ luật, nghĩa là chúng ta không đặt trách nhiệm của chúng ta vào vị trí ưu tiên về điều anh chị em chúng ta làm hay không làm. Thánh Biển Đức quan tâm nhiều đến việc đàn chiên “có tai” để lắng nghe tiếng của Thiên Chúa. Đây là trách nhiệm mà mọi mục tử của cộng đoàn phải có, một trách nhiệm được thi hành trước hết bằng sự vâng phục của chính mình, đó chính là việc lắng nghe lời Thiên Chúa và tiếng của Chàng Rể.

Điều này muốn nói rằng, chúng ta không đấu tranh chống lại sự lạm dụng quyền bính bằng hình thức bên ngoài về cách hành xử để tránh những sai lầm và hành vi sai trái.

Những điều này cần thiết, chúng giống như những bờ kè để giúp cho dòng chảy của con sông, nhưng nếu dòng sông bị khô hạn, thì chúng chẳng còn hữu dụng nữa.

Thánh Biển Đức cũng cảnh báo Viện phụ chống lại những nguy cơ sai lạc xảy ra trong việc thực thi quyền bính của mình, chẳng hạn như việc thương riêng (TL 2,16tt), hoặc là đặt bận tâm quá vào những việc “tạm thời, trần thế và phù ảo” hơn là chăm lo các linh hồn (TL 2,33). Hoặc là, ngài có xu hướng hoàn hảo hoá như việc cạo sạch rỉ sét lại làm vỡ bình (TL 64,12), hay là sự ghen tỵ với chính những công sự của mình (TL 65,22). Việc phớt lờ ý kiến cộng đoàn và các thành viên cao niên cũng là một hình thức lạm quyền mà Viện phụ có thể sa vào (TL 3,13). Ngay cả, vì sự hèn nhát mà không sửa dạy những anh em xấu nét, cũng có thể là một sự lạm dụng và thiếu sót nghiêm trọng trong việc thực thi quyền bính của Viện phụ (TL 2,26). Trong Tu Luật, chúng ta có thể dẫn ra rất nhiều ví dụ để có thể định dạng một Bề trên, một người trách nhiệm trong đời sống cộng đoàn, mà họ có thể sử dụng cách sai lạc trách nhiệm của họ.

Nhưng mối bận tâm lớn nhất và thường xuyên của thánh Biển Đức, là Viện phụ xây dựng việc lắng nghe cho các anh em bằng giáo huấn khôn ngoan được kín múc từ Lời Chúa và Giáo Hội. Giáo huấn có khả năng truyền tải Lời Chúa không gì khác hơn là truyền tải chính Chúa Kitô là Ngôi Lời sự sống. Ngài giải phóng trái tim và linh hồn con người, vì Lời đó không thu hút người ta đến với họ, đến với những người giảng dạy, đến với người lãnh đạo, nhưng đến với Thiên Chúa. Ngài là Đấng mời gọi mỗi người theo Ngài, thu hút họ vào trong tình bằng hữu với Ngài.

Khi nhiệm vụ này bị sao lãng, thật đáng tiếc, tôi nhận thấy rằng nó thường bị sao lãng, thì mọi yêu cầu, đòi hỏi, khuyên can, quyết định, cho phét hay cấm đoán, tất cả đều có thể trở thành lạm quyền. Vì nó hầu như không còn màng chi đến sự tự do của người khác nữa. Sự tự do này không chỉ là sự tự do chọn lựa, mà trên hết là sự tự do để được Thiên Chúa thu hút về phía Ngài bằng tình yêu. Nếu chúng ta không hướng về sự tự do này, nếu chúng ta không hướng về tâm hồn được tạo dựng cho Thiên Chúa, thì cuối cùng chúng ta chỉ còn hướng về ý muốn để chấp nhận hay từ chối đi vào khuôn khổ.

Nói cách khác: bất cứ ai không truyền tải lời của Chàng Rể là Đấng kêu mời và thu hút trái tim vào trong sự hiệp thông với Ngài và trong Ngài, thì họ sẽ đề xuất một nền luân lý, các quy tắc về ứng xử, chứ không phải sự sống là điều Thiên Chúa Cha tạo dựng và mời gọi chúng ta qua Chúa Con trong sự thông hiệp với Chúa Thánh Thần.

Một thẩm quyền khiêm tốn và hèn mọn

Khi thẩm quyền được sống như thế, thì nó không đòi hỏi khả năng cho bằng là sự hèn mọn và khiêm nhường. Trước tiên, đó là sự nghèo hèn trước nhan Chúa, một sự nghèo hèn khiêm cung lắng nghe, đói khát Lời Chúa hơn bất cứ thứ gì khác. Sự nghèo hèn của việc biết từ bỏ những gì làm chúng ta thoả mãn, khi đó không phải là Chúa Kitô, không phải là Chàng Rể, Đấng đang đến.

Người tôi tớ bất tín của dụ ngôn mà tôi đã trích dẫn ở trên bị luận phạt; vì, ngoài việc anh ta đối xử tệ bạc với các đồng bạn bằng việc chèn chén say sưa và không cấp phát cho đồng bạn lương thực, thì anh ta còn không muốn ông chủ trở về. “Nhưng nếu tên đầy tớ xấu xa ấy nghĩ bụng: “Còn lâu chủ ta mới về”, thế rồi ant ta bắt đầu đánh đập các đồng bạn, và chèn chén với những bạn say sưa, chủ của tên đầy tớ ấy sẽ đến vào ngày

hắn không chờ, vào giờ hắn không biết, và ông sẽ loại hắn ra, bắt chung số phận với những tên giả hình: ở đó, người ta sẽ phải khóc lóc nghiêng rặng” (Mt 24,48-51).

Chúa Giêsu đã gọi anh ta là kẻ “giả hình”. Trong trường hợp của anh ta, sự giả hình chính là lợi dụng đặc quyền của mình trong nhiệm vụ mà ông chủ giao cho vì lợi ích của người khác. Anh đã lạm dụng quyền bính để tìm lợi ích cho mình, thay vì thực thi nó cho lợi ích tha nhân. Anh ta ăn phần lương thực đáng lý anh phải cấp phát cho đồng bạn. Anh ta lấy cho mình cái mà đáng lý dành cho người vâng phục và trung tín: “Vậy ai là người đầy tớ trung tín và khôn ngoan mà ông chủ đã đặt lên coi sóc gia nhân, để cấp phát cho họ đúng giờ đúng lúc?” (Mt 24,45).

Thiên Chúa giao phó cho chúng ta quyền bính để cấp phát cho anh chị em của chúng ta đúng lúc, để truyền ban đến những người khác lương thực mà họ cần theo hoàn cảnh và tình trạng của cuộc sống. Nếu thiếu điều này và hướng đến lợi ích của chính mình, thì đó là một sự lạm dụng và giả tạo về trách nhiệm mà mình đã lãnh nhận. Quyền bính, trách nhiệm là một đặc sủng hơn là chức năng. Thiên Chúa giao cho chúng ta những nén bạc và ân ban cần thiết để làm lợi và thăng tiến cho anh chị em chúng ta. Đó là ân ban tình yêu của Chúa Kitô, ân ban của Vị Mục Tử nhân lành. Nếu thiếu ân ban đó, chúng ta phải mau chóng nài xin Thiên Chúa, vì Ngài không từ chối chúng ta những điều cần thiết cho lợi ích người khác. Chúa Thánh Thần không từ chối các mục tử để ban phát cho họ ân sủng để họ làm phong nhiêu và thăng tiến đàn chiên.

Tôi thường nhắc bảo các Bề trên về nhiệm vụ huấn giáo của họ, nhằm giúp cho anh chị em của mình có “đôi tai” lắng nghe Thiên Chúa để theo Ngài với tình yêu, để sống yêu thương và vui tươi ơn gọi của chúng ta. Họ nói với tôi rằng, họ không có khả năng, họ cảm thấy trống rỗng, khô khan, và không có một ý tưởng gì hết. Đó là những câu trả lời bộc lộ một sự hiểu biết sai lầm về quyền bính. Thật vậy, chúng ta được kêu gọi không phải để trao ban cái gì đó đến từ chúng ta, như ý tưởng hay lời nói của chúng ta. Chúng ta được kêu gọi để thông truyền Lời Chúa. Điều này chúng ta không thể làm được, nếu trước đó, chúng ta đã không nhận được cái mà chúng ta phải trao ban. Không ai có thể cho cái mình không có, ân sủng mình không nhận được. Ở cấp độ này, tôi thấy vấn đề thực sự của các nam nữ Bề trên: chúng ta không cầu xin Thiên Chúa ban Lời của Ngài cho chúng ta. Nói cách khác: chúng ta *không biết lắng nghe*, và nói đúng hơn là chúng ta *không biết thính lặng*.

Trao ban đôi tai cho các mục tử

Tôi đã kể câu chuyện về Viện phụ Godefroy, nói đến đôi tai của các con chiên cho một Bề trên Tổng quyền, và ngài nói với tôi: “Quả là đúng như thế! Nhưng không chỉ có các con chiên mới cần có đôi tai, mà cả các mục tử cũng cần có nữa!”

Chắc chắn là thế! Trên hết, các mục tử cần có đôi tai biết hướng về Thiên Chúa, hướng về Đức Kitô, hướng về anh chị em, hướng về người nghèo. Có nhiều lạm dụng của các Bề trên nảy sinh ra từ việc họ không biết lắng nghe ai mà chỉ lắng nghe chính mình. Họ không lắng nghe Thiên Chúa trong cầu nguyện, họ không biết khiêm tốn lắng nghe những vị Bề trên thượng cấp của họ, họ không biết lắng nghe cộng đoàn, họ không biết lắng nghe các cố vấn của họ v.v.

Trong dụ ngôn mà chúng ta đã suy niệm ở trên, có một câu nói giúp chúng ta hiểu cội nguồn khởi phát những lạm dụng quyền bính trên những kẻ mà người tô-tớ có thẩm quyền. Ở đó, Chúa Giêsu nói: “Nhưng nếu tên đầy tớ xấu xa ấy nghĩ bụng: “Còn lâu chủ ta mới về” (Mt 24,48). Chính ở điểm này mà khởi phát sự lạm quyền: khi anh ta tự nói với chính mình điều gì là thuận tiện, điều gì dường như mang lại quyền lực và an toàn hơn. Anh ta vun đắp tâm hồn mình một ngộ nhận về Chúa Kitô, như vậy trong tất cả mọi việc và trên tất cả mọi người, nó xuất hiện sự đối trá không tương hợp với hiện thực của Nước Thiên Chúa. Thật vậy, Thiên Chúa không chậm trễ, Ngài sẽ lay tỉnh sự giả hình của tên tô-tớ xấu xa và bắt anh ta phải trả lễ về tất cả.

Lời đó giúp chúng ta hiểu rằng, để thực thi trách nhiệm của chúng ta trong sự thật, điều quan trọng là chúng ta phải nuôi dưỡng sự thật trong tâm hồn, trong suy tưởng của mình, và luôn sẵn sàng hoán cải con tim chúng ta. Cũng chính vì lẽ đó, các Bề trên phải biết giúp đỡ lẫn nhau trong tình huynh đệ. Người có thẩm quyền không chỉ canh gác đàn chiên, mà trên hết, anh cần phải canh gác chính tâm hồn mình, chính điều mà trái tim nói với anh. Có nhiều bài thuyết giáo chúng ta đã làm, nhưng chúng không đến từ việc lắng nghe tiếng Thiên Chúa, mà đến từ việc nghe lời của tên cám dỗ, của ma quỷ, là kẻ luôn luôn đến để tấn công nọt chúng ta, bằng cách đề nghị quyền lực thế gian của hắn. Hắn làm như thể quyền lực đó mạnh hơn chân lý và sự khiêm nhường của Chúa Kitô chịu đóng đinh. Ngài đã cúi mình để rửa chân cho các môn đệ, Ngài đã hiện diện giữa họ như Đấng phục vụ, Đấng yêu thương, Đấng tự hiến mình, Đấng mang hoa trái bằng sự hạ mình và hiến dâng sự sống cho chúng ta.

Sự hoán cải con tim không phải là một hình thức khổ hạnh nội tại, cá nhân: đó là một “tiếp diễn âm thầm” của *con đường hiệp hành*. Trên con đường đó, chúng ta khám phá ra mình cùng đi với người khác, cùng lắng nghe và chia sẻ cho nhau. Điều đó sẽ giúp chúng ta triển nở sâu sắc, được thăng tiến, được tẩy luyện từ bên trong, làm cho chúng ta trở thành khí cụ của sự hiệp thông. Vì Thiên Chúa trao gửi cho chúng ta một con tim biết khao khát sự hiệp thông, một con tim theo hình ảnh của Trái Tim Ba Ngôi Thiên Chúa, trong đó không có Ngôi Vị nào có thể nói “tôi” mà không nghĩ đến “chúng ta”. Mặc dù, đây là một khía cạnh rất quan trọng, nhưng tôi chỉ có thể gợi ý mà thôi. Nhờ ơn Chúa phù trợ, chúng ta đang đào sâu và tiếp tục đào sâu nó trong hành trình cùng với toàn thể Giáo Hội, trên con đường hiệp hành của những năm vừa qua. Sự hiệp hành đó là điều thật sự cần thiết cho tất cả chúng ta.